

3 Cur homines incontinentes, ratione tantum cupiditatis dicimus, cum etiam in irascendo incontinentia sit? An quia incontinentens est, qui contra rationem aliquid agit, & incontinentia est assuetudo rationi contraria. Sunt autem cupiditates fere omnes contra rationem, iræ vero eam ratione, non tamen ita cum ratione, ut ratio iubeat, sed inuestam contumeliam, causamve significet. 4 Cur continentiam, & temperantiam in iuuenibus, atque ditibus maximè recensemus: iustitiam verò in pauperibus? An quia si quis res abstinet, cuius maximè indiget, laudabilior est, quàm si e contrario. Pauper igitur facultatibus indiget: iuuenis, & diues, fructuione. 5 Cur minus sitim, quàm famem, tolerare possumus? Vtrum quia sitis res magis anxia est, cuius indicium, quòd suavius sitientes bibimus, quàm esurientes comedimus: tristius autem, quòd suaviore aduersum est. An quia calor, quo viuimus, humidum magis, quàm siccum, desiderat. An quia sitis, rerum duarum libido est, potionis, inquam, & cibi: fames, vnus cibi tantummodo est.

6 Cur minus sitim, quàm famem patiamur? An quia siti amplius contristamur, quàm fame? cuius indicium voluptas sanè facit, quam inter bibendum capimus vehementiorem. Tum etiam qui sitit, res duas desiderat, cibum, atque refrigerationem: isthæc enim ambo potio exhibet. At qui esurit, alterius tantum appetens est. 7 Cur incontinentes eos appellare solemus, qui voluptati contrèctandi aut gustandi exuberarunt? Nam qui immòdicè re vtuntur venerea, & qui luxu delectantur ciborum, incontinentes vocamus. Ciborum tamen non eadem ratio est, sed partim linguam, partim gulam sua mouent suauitate. Vnde Philoxenus gruis collum à diis immortalibus sibi dari optabat. At verò qui in vidento, audiendòve modum excedunt, non eodem vocabulo significamus. An quoniam voluptates sensibus hisce accommodatas, communes cum cæteris animantibus habemus: ergo ut communes spernimus, notamus, solâsque omnium, aut maximè probro damus: itaque hominem his deditum reprehendimus, & incontinentem, intemperantemque appellamus, quòd victus à teterrimo voluptatum genere ducitur. Sed cum sentiendi genera quinque sint, cætera animalia duobus tantum, quæ modò dixi, voluptatè sibi acquirunt, cæteris vel nihil omnino delectatur, vel per accidens ita afficiuntur.

A γ Διὰ τὴν ἀκρατείαν λέγονται καὶ τὰς ὀπιθυμίας μόνον, οὐσὶς τῆς ἀκρασίας καὶ ἀπὸ τῆς ὀργῆς; ἢ ὅτι ἀκρατεὺς μὴ ὄσιν, ὁ παρὰ τὸν λόγον τὴν προσήπων καὶ ἀκρασία, ἢ παρὰ τὸν λόγον ἀνομιῆς; εἰσὶ δὲ καὶ μὴ ὀπιθυμίας, (ὡς ὀπίπαι εἰπεῖν) παρὰ τὸν λόγον αἰσθητικῆς, μὴ λόγου, οὐχ ὡς κελδύσσας τῆς λέγου, ἀλλ' ὡς δηλώσαντος τὸν προσηλιασμένον, ἢ τὴν αἰτία. B Διὰ τὴν τὴν αἰσθητικὴν ἐγκρατείαν καὶ τὴν σωφροσύνην, ὅτι τῆς νέων καὶ πλουσίων μάχεται ἐξεταζομένη· τὴν δὲ διακρασύνην, ὅτι τῆς πηνητων; ἢ ὅτι οὐ μάχεται δεῖται πρὸς τοῦτο ἀπέχεται, μάλλον δ' αὖ μάχεται αἰσθητικῆς; ἢ ὅτι οὐ μάχεται ἀπορίας δεῖται ὅτι νέος καὶ πλούσιος, ὁπολαύσεως. C Διὰ τὴν ἢ πῶν ἀπέχεται διαφώντες ἢ πινόντες; πόσον ὅτι λυπηρότερον συμμῆον δὲ τῆς λυπηρότερου, ὅτι ἡδονὴν τὸ διαφώντα πίνει, ἢ πινόντα φαγεῖν. τὸ δὲ ἐπιπῶν τῆς ἡδῆς, λυπηρότερον. ἢ διότι μάλλον δεῖται τὸ θερμὸν τῆς ὑγροῦς, ἢ τὸ ξηρὸν ὅτι ζώοντος; ἢ ὅτι δυνὸν δίπλα ὀπιθυμία, πῶς καὶ Ἐσφῆς ἢ ὅτι πῆνα, ἐνὸς μόνου, Ἐσφῆς; D Διὰ τὴν ἢ πῶν κρατερὸν διαφώντες ἢ πινόντες; ἢ διότι λυπούμεθα μάλλον, συμμῆον δὲ τῆς λυπῆς, ἢ ἡδονῆς σφοδρότερον. εἰσὶ δὲ καὶ διαφών, δυνὸν ἐσφῆς, Ἐσφῆς τε καὶ κρατερῆς ἰσχυρίας (ἀμφω γὰρ εἰσὶ τὸ πῶν) ὅτι πῆν, δεῖται μόνου. E Διὰ τὴν οἰκῆ τῆς αἰσθητικῆς ἢ γούσας ἢ δυνὸν, οὐ αἰσθητικῆς ἀκρατεὺς λέγονται; (οἱ τε γὰρ ἀπὸ τῆς ἀφροδίσια, ἀκόλαστοι, οἱ τε ἀπὸ τῆς Ἐσφῆς ἀπολαύσεως. τῆς δὲ καὶ τῆς Ἐσφῆς, ἀπὸ εἰσθητικῆς, εἰ τῆς γλώττης τὸ ἡδύ· ἀπὸ εἰσθητικῆς, εἰ τῆς λαβύργου· δι' ὅ καὶ Φιλόξενος μελένου φάρυγγα διέχετο ἔχειν) οἱ δὲ καὶ τῆς ὀφθαλμοῦ καὶ τῆς ἀκοῆς, καὶ τῆς; ἢ διὰ τὸ τὰς ὀπὸ τούτων γινόμενας ἡδονὰς, κοινὰς εἶναι ἡμῖν καὶ τοῖς ἀλλοῖς ζώοις; ἀπὸ οὐκ οὐσῶν κοινῶν, ἀπὸ μάλιστα εἰσθητικῆς, ἢ μόνου ἐπονεῖ διστοῦ. ὡς τὸν ὑπὸ τούτων ἢ πῶν, ἀφροδισια, καὶ ἀκρατεῖ καὶ ἀκόλαστοι λέγονται, διὰ τὸ ὑπὸ τῆς ἰσχυρίας ἡδονῶν ἢ πῶν. οὐσῶν δὲ τῆς αἰσθητικῆς πέντε, τὰ τῆς ζωῆς ὁπολυμύρια τῆς προσηλικῶν, ἢ δεῖται καὶ δὲ τὰς ἡδονὰς, ἢ ὅτι οὐχ ἢ δεῖται, ἢ καὶ συμβεβηκὸς τῆς πῶν.

Quod